

คำประกาศราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ในโอกาสที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญา
วิทยาการสารสนเทศดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (นิเทศศาสตร์)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงอัจฉริยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารสาร

พระอัจฉริยภาพในการสื่อสารสาร (Informative Communication) เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่นักนิเทศศาสตร์ทั้งมวล ทรงเป็นผู้สื่อสารที่ผ่านกระบวนการการปรุงแต่ง กอปรด้วยการคิดค้น รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ ทดลอง และนำเสนอ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดแก่สังคมไทย ดังจะเห็นได้จากสาระอันสำคัญเกี่ยวกับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ได้พระราชทานเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นความสมดุลโดยองค์รวมและยั่งยืน โดยเน้นหลักการความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอที่จะต้านทาน เพื่อลดผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ จึงเป็นแนวคิดที่มีคุณค่าเหมาะสมแก่ประเทศไทยอย่างที่ไม่มีความคิดด้านเศรษฐกิจใดจักเสมอเหมือน

นอกจากนี้ สาระที่ปรากฏในแนวพระราชดำริพระราชทาน อันได้แก่ ถ้อยคำ วลี หรือประโยคที่ปรากฏในพระราชปรารภ ในโครงการ และแนวพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานแก่พสกนิกรในวโรกาสต่าง ๆ ยังล้วนแต่แสดงให้เห็นพระอัจฉริยภาพทางอรรถศาสตร์ ดังที่ทรงเลือกใช้ภาษาที่เรียบง่าย หากแต่ชัดเจนและสื่อความหมายลึกซึ้งชวนให้คิดวิเคราะห์ ภาษาที่ทรงใช้ในการสื่อสารจึงเป็นแบบอย่างในการใช้ภาษาได้อย่างสมบูรณ์กระชับ และชัดเจน อาทิ “โครงการแก้มลิง” “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” และ “รู้รักสามัคคี”

พระอัจฉริยภาพทางการสื่อสารสารยังปรากฏในบทพระราชนิพนธ์ อาทิ “นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” “ติโต” และ “พระมหาชนก” เป็นพระราชนิพนธ์ที่แสดงให้เห็นพระปรีชาสามารถในการแปลและภาษาศาสตร์ประยุกต์ อันเป็นการนำพระปรีชาสามารถในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มาประสานเข้าด้วยกันอย่างสละสลวยก่อให้เกิดอรรถรสในทางภาษาและเนื้อหาได้อย่างดียิ่ง ที่สำคัญยังแฝงไว้ด้วยสาระแห่งความพากเพียร ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

นอกเหนือจากแนวพระราชดำริที่ถ่ายทอดผ่านถ้อยคำที่ปรากฏในพระราชปรารภแล้ว พระอัจฉริยภาพด้านการสื่อสารสารอีกประการหนึ่ง คือ ทรงเป็นแหล่งข่าวมวลชน (Mass Communicator) ที่สำคัญยิ่งหาผู้ใดเสมอเหมือนในฐานะผู้ส่งสาร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระปรีชาสามารถยิ่งในการพระราชทานพระราชดำรัสต่าง ๆ อันอุดมไปด้วยสาระและแง่คิดนานัปการที่ได้รับการถ่ายทอดผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางสื่อโทรทัศน์ ทั้งในยามที่บ้านเมืองปกติหรือเผชิญปัญหา พระราชดำรัสที่พระราชทานผ่านสื่อในโอกาสต่าง ๆ ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาและในโอกาสที่คณะบุคคลเข้าเฝ้าฯ สามารถทำให้เหตุการณ์ต่าง ๆ ยุติและบ้านเมืองเข้าสู่ความสงบเรียบร้อยได้อย่างน่าอัศจรรย์

ในฐานะแหล่งข่าวมวลชน นอกเหนือจากบทบาทของผู้ส่งสารแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังทรงเป็นผู้รับสารที่ถึงพร้อมด้วยคุณสมบัติอันประเสริฐ กล่าวคือ ทรงเป็นนักฟังอย่างลึกซึ้ง อันหมายถึง การฟังอย่างมีสติ ฟังอย่างปราศจากอคติ ฟังด้วยเจตนาบริสุทธิ์ และฟังตั้งแต่ต้นจนจบกระแสความ เพื่อให้ได้มาซึ่งสาระอันเป็นประโยชน์ ดังที่ในการทรงงานเพื่อพัฒนา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสละเวลานานนับชั่วโมงรับฟังคำกราบบังคมทูลถึงปัญหาและความทุกข์ยากเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ จากการโปรดการรับฟังอย่างลึกซึ้งจากประชาชนดังกล่าว ทำให้การทรงงานของพระองค์วางอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงซึ่งสามารถเข้าถึงและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงมีพระปรีชาสามารถในการใช้และผลิตสื่อหลากหลายประเภท โดยทรงพิจารณาถึงความเหมาะสมของบริบท สถานการณ์ รวมถึงกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ทรงใช้สถานีวิทยุ อ.ส. เป็นสื่อเชิญชวนชาวไทยผู้มีจิตเมตตาบริจาคทรัพย์สินและสิ่งของเพื่อบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย ทรงมีพระปรีชาในการถ่ายภาพ ทรงโปรดการถ่ายภาพประชาชนที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทรงสนพระทัยและมีพระปรีชาสามารถในการถ่ายรูปยิ่งไม่ว่าจะเป็นกล้องธรรมดาหรือกล้องถ่ายภาพยนตร์ และทรงเชี่ยวชาญที่จะคิดค้นหาเทคนิคใหม่ๆ ในการถ่ายภาพอยู่เสมอ ดังที่มักทรงนำกล้องถ่ายรูปคล้องพระคอ เสด็จฯ ออกตามถิ่นทุรกันดารอยู่เป็นประจำ เพื่อบันทึกภาพพร้อมบันทึกข้อมูลสำคัญที่ปรากฏในพื้นที่ดังกล่าว

ในการเลือกช่องทางการสื่อสารเพื่อการถ่ายทอดสาระไปยังผู้รับสาร อันได้แก่ พสกนิกรทั่วประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อาทิ คอมพิวเตอร์ และการสื่อสารทางไกลผ่านดาวเทียม ดังที่ทรงใช้คอมพิวเตอร์เพื่อออกแบบและสร้าง ส.ค.ส. เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนเพื่อทรงอวยพรปวงชนชาวไทยแทนการทรงใช้เทเลลิทซ์ ซึ่งข้อความและภาพใน ส.ค.ส. ล้วนแฝงไว้ด้วยสาระอันสำคัญยิ่ง ส่วนในด้านการสื่อสารทางไกลผ่านดาวเทียม ทรงใช้ดาวเทียมเพื่อสื่อสารสาระเพื่อการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ โดยกระจายความรู้จากโรงเรียนไกลกังวล ซึ่งเป็นแม่ข่ายไปยังโรงเรียนชนบททั่วประเทศ

ด้วยพระปรีชาสามารถ และพระวิริยภาพบำเพ็ญพระราชกรณียกิจก่อนหน้าในงานสื่อสารสาระเพื่อการพัฒนาอย่างหาผู้ใดเสมอเหมือน สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๙ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติให้ปรากฏและเป็นมงคลประวัติแก่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีสืบไป